

1

Anna

Juni 2001

Ik was dertig toen het vliegtuig waarin ik samen met T.J. Callahan op reis was een noodlanding maakte in de Indische Oceaan. T.J. was zestien en sinds drie maanden in remissie van de ziekte van Hodgkin. De piloot, die Mick heette, was dood voordat we in zee stortten.

Mijn vriend John had me naar het vliegveld gebracht hoewel hij, na mijn moeder en mijn zusje Sarah, de derde was op mijn lijstje van mensen door wie ik me het liefst wilde laten uitzwaaien. Allebei een grote rolkoffer achter ons aan trekkend, baanden we ons een weg door de menigte op het vliegveld. Het leek wel of iedereen in Chicago die dag op reis ging. Toen we eindelijk voor de ticketbalie van us Airways stonden, keek de medewerker me vriendelijk aan, voorzag mijn bagage van een label en overhandigde me een boardingpass.

‘Alstublieft, mevrouw Emerson. U bent tot Malé ingecheckt. Goede reis.’

Ik stopte de boardingpass in mijn tas en draaide me om naar John. ‘Bedankt voor het wegbrengen.’

‘Zal ik nog even met je meelopen?’

‘Nee, dat hoeft niet,’ zei ik.

Zijn gezicht vertrok. ‘Maar ik wil het graag, Anna.’

Zwijgend sjokten we mee in de trage stroom reizigers. Bij de gate vroeg John: ‘Hoe ziet hij eruit?’

‘Mager en kaal.’

Ik tuurde de menigte af en toen ik T.J. in het oog kreeg, glimlachte ik, want zijn hoofd was inmiddels bedekt met kort bruin haar. Ik zwaaide en hij reageerde met een knikje. Ik zag hoe de jongen naast hem, hem een por in zijn ribben gaf.

‘Wie is dat andere joch?’ vroeg John.

‘Volgens mij is dat zijn vriend Ben.’

Beide jongens zaten onderuitgezakt in een stoel. Allebei droegen ze lange, ruimvallende shorts, t-shirts en sportschoenen met losse veters. Op de grond bij T.J.’s voeten stond een donkerblauwe rugzak.

‘Is dit echt wat je wilt?’ vroeg John. Hij stopte zijn handen in zijn achterzakken en staarde naar het versleten tapijt van de vertrekhal.

Tja, een van ons moet toch iets doen. ‘Ja.’

‘Neem alsjeblieft nog geen definitief besluit voordat je terugkomt.’

Ik wees hem niet op de ironie van zijn verzoek. ‘Dat heb ik je toch al beloofd?’

Maar eigenlijk lag mijn besluit al vast. Ik koos er alleen voor om de knoop pas na de zomer door te hakken.

John legde zijn arm om mijn middel en kustte me, een paar seconden langer dan in een openbare ruimte gebruikelijk was.

Gegeneerd maakte ik me van hem los. Vanuit mijn ooghoek zag ik T.J. en Ben naar ons kijken.

‘Ik hou van je,’ zei hij.

Ik knikte. ‘Dat weet ik.’

Gelaten pakte hij mijn handbagage en hing het hengel om mijn schouder. ‘Goede reis. Bel me als je er bent.’

‘Oké.’

John liep weg en ik keek hem na tot de menigte hem had opgeslokt. Vervolgens streek ik mijn rok glad en liep naar de jongens toe. Toen ze me zagen aankomen, sloegen ze hun ogen neer.

‘Hoi T.J. Wat zie je er goed uit! Ben je er klaar voor?’

Heel even keken zijn bruine ogen me aan. ‘Ja, hoor.’

Hij was een paar kilo aangekomen en zag niet meer zo bleek. Hij droeg een beugel die ik niet eerder had gezien, en ik zag een klein litteken op zijn kin.

‘Hoi, ik ben Anna,’ zei ik tegen de jongen die naast hem zat. ‘Jij moet Ben zijn. Hoe was het feestje?’

Hij keek T.J. verbaasd aan. ‘Eh... leuk wel.’

Ik haalde mijn mobieltje tevoorschijn om te zien hoe laat het was. 'Ik ga even checken of onze vlucht vertraging heeft. Ik ben zo terug, T.J.'

Toen ik wegliep, hoorde ik Ben zeggen: 'Gast, die babysitter van je is hót.'

'Ze is mijn privélerares, idioot.'

Ik trok me er niet veel van aan. Sinds ik les gaf op een middelbare school had ik geleerd het commentaar van door hormonen geteisterde jongens als een onschuldig beroepsrisico te beschouwen.

Nadat ik de bevestiging had gekregen dat onze vlucht op schema lag, ging ik terug en nam plaats op de lege stoel naast T.J. 'Is Ben al weg?'

'Ja. Zijn moeder was het beu om rondjes om het vliegveld te rijden. Ze mocht niet mee naar binnen van hem.'

'Zal ik iets te eten halen?'

'Nee, ik heb geen honger.'

We zaten ongemakkelijk zwijgend naast elkaar totdat het tijd was om aan boord te gaan. T.J. volgde me door het smalle pad naar onze eersteklasstoelen. 'Wil jij aan het raam?' vroeg ik.

T.J. haalde zijn schouders op. 'Best. Dank je.'

Ik deed een stap opzij zodat hij voor me langs naar zijn stoel kon gaan. Vervolgens ging ik naast hem zitten en gespte mijn gordel vast. Hij pakte een draagbare cd-speler uit zijn rugzak en zette de koptelefoon op, een subtiele manier om me te laten weten dat hij geen zin had om te praten. Ik haalde een boek uit mijn handbagage. Niet lang daarna steeg het toestel op en lieten we Chicago achter ons.

In Duitsland ging er iets mis. We hadden in ruim achttien uur van Chicago naar Malé, de hoofdstad van de Malediven, moeten vliegen, maar vanwege slecht weer en technische problemen moesten we uiteindelijk de rest van de dag en een deel van de nacht doorbrengen op het vliegveld in Frankfurt, van waaruit we via een andere route verder zouden vliegen. Om drie uur 's nachts, terwijl T.J. en ik op harde plastic stoelen zaten te wachten, kre-

gen we te horen dat we met de eerstvolgende vlucht mee konden.

T.J. wreef in zijn ogen.

‘Je mag wel gaan liggen, hoor,’ zei ik, wijzend op een rij lege stoelen.

‘Het gaat wel,’ zei hij, een geeuw onderdrukkend.

‘We vertrekken pas over een paar uur. Probeer een beetje te slapen.’

‘Ben jij niet moe dan?’

Ik was uitgeput, maar T.J. had de rust waarschijnlijk harder nodig dan ik. ‘Valt wel mee. Ga jij nu maar slapen.’

‘Weet je het zeker?’

‘Absoluut.’

‘Oké.’ Hij glimlachte zwakjes. ‘Dank je.’ Hij strekte zich uit op de stoelen en viel bijna onmiddellijk in slaap.

Door het raam zag ik vliegtuigen landen en opstijgen, de rode lichtjes schitterden in de donkere lucht. De te koud afgestelde airco zorgde voor kippenvel op mijn armen. Ik huiverde in mijn rok en mouwloos bloesje. In een vlakbij gelegen toilet trok ik een spijkerbroek en een t-shirt met lange mouwen aan, die ik in mijn handbagage had gestopt. Daarna kocht ik een kop koffie. Toen ik weer naast T.J. ging zitten, sloeg ik mijn boek open en begon te lezen. Drie uur later, toen onze vlucht werd omgeroepen, maakte ik hem wakker.

Na aankomst in Sri Lanka volgde er nog meer vertraging, deze keer veroorzaakt door een tekort aan bemanning, en toen we eindelijk op het vliegveld van Malé op de Malediven landden en nog twee uur met een watervliegtuig naar het zomerhuis van de Callahans voor de boeg hadden, was ik dertig uur achter elkaar wakker. Mijn slapen klopten en mijn ogen voelden droog en branderig aan. Toen we bij de balie te horen kregen dat er geen reservering op onze namen stond, moest ik mijn tranen wegslikken.

‘Maar ik heb hier het reserveringsnummer,’ zei ik tegen de medewerker terwijl ik hem over de balie een stuk papier toeschoof. ‘Voordat we uit Sri Lanka vertrokken heb ik onze reservering nog gecheckt. T.J. Callahan en Anna Emerson. Wilt u alstublieft nog eens kijken?’

De man keek op de computer. 'Het spijt me,' zei hij streng. 'Die namen staan niet op de lijst. Het toestel zit vol.'

'En de volgende vlucht?'

'Het wordt nu snel donker. Watervliegtuigen vliegen niet na zonsondergang.' Toen hij mijn verslagen gezicht zag, verzachtte zijn blik. Hij drukte een paar toetsen in op het toetsenbord en pakte de telefoon. 'Ik zal kijken wat ik voor u kan doen.'

'Dank u wel.'

T.J. en ik liepen naar een kiosk, waar ik twee flessen water kocht. 'Wil je er ook een?'

'Nee, dank je.'

'Doe hem dan in je rugzak,' zei ik, hem een fles aanreikend. 'Voor straks.'

Ik diepte een doosje paracetamol op uit mijn handtas, drukte twee tabletten uit de strip en nam ze met een slok water in. Vervolgens namen we plaats op een bank en belde ik T.J.'s moeder, Jane, om te zeggen dat ze ons pas de volgende ochtend kon verwachten.

'Misschien dat we nog met een vlucht mee kunnen, maar ik denk niet dat we hier vanavond nog weggomen. Watervliegtuigen vliegen niet in het donker, dus misschien moeten we de nacht op het vliegveld doorbrengen.'

'Wat vervelend, Anna. Jullie zullen wel doodmoe zijn,' zei ze.

'Dat valt wel mee. We zien je in elk geval morgenochtend.' Ik legde mijn hand op de telefoon en vroeg aan T.J.: 'Wil jij je moeder nog even?'

T.J. trok een gezicht en schudde zijn hoofd.

Ik zag de baliemedewerker naar me zwaaien. Hij glimlachte. 'Jane, wacht even, misschien dat we toch...' Het volgende moment was de verbinding verbroken. Ik stopte mijn telefoon in mijn tas en liep hoopvol naar de balie.

'Jullie kunnen met een chartervliegtuig mee,' zei de man. 'De oorspronkelijke passagiers hebben vertraging in Sri Lanka en zijn pas morgenochtend hier.'

Ik haalde opgelucht adem. 'Geweldig,' zei ik met een glimlach. 'Bedankt voor de moeite.' Ik deed nog een poging om T.J.'s ou-

ders te bellen, maar mijn telefoon zocht vergeefs verbinding. Hopelijk had ik weer bereik als we op het eiland aankwamen. 'Zullen we, T.J.?'

'Ja,' zei hij, terwijl hij zijn rugzak pakte.

Een minibusje zette ons af bij de terminal. We checkten in bij de balie en liepen naar buiten.

Het klimaat op de Malediven deed me denken aan de stoomcabine van mijn fitnessclub. Eenmaal buiten brak het zweet me onmiddellijk uit. Mijn spijkerbroek en t-shirt plakten aan mijn huid. Ik vroeg me af waarom ik niet iets luchtigers had aangehouden.

Zou het hier altijd zo heet zijn?

Op de kade stond een medewerker van de luchthaven. In het water lag een watervliegtuig zachtjes heen en weer te deinen. De man wenkte ons. Toen we bij hem waren, ging hij ons voor over de loopplank en opende de deur van het toestel. We bukten ons en gingen aan boord.

De piloot zat al in zijn stoel. Met volle mond glimlachte hij naar ons. 'Hallo, ik ben Mick.' Hij kauwde nog even en slikte vervolgens zijn hap door. 'Sorry, maar ik moet nog eten. Hopelijk vinden jullie dat niet erg.'

Mick was een vijftiger en zo dik dat hij maar net in de pilootstoel paste. Hij droeg een cargobroek en het grootste tie-dye t-shirt dat ik ooit had gezien. Hij droeg geen schoenen. Op zijn bovenlip en voorhoofd parelden zweetdruppeltjes. Nadat hij de laatste hap van zijn cheeseburger had doorgeslikt, depte hij zijn gezicht met een servetje.

'Natuurlijk niet,' zei ik met een glimlach. 'Ik ben Anna en dit is T.J.' Ik stak mijn hand naar hem uit.

De DHC-6 Twin Otter bood plaats aan tien passagiers en het rook er naar kerosine en schimmel. T.J. gespte zich in en keek uit het raampje. Ik ging aan de andere kant van het gangpad zitten, schoof mijn tas en handbagage onder de stoel en wreef in mijn ogen. Mick startte het toestel. Toen hij zijn hoofd opzij draaide, zag ik zijn lippen bewegen. Het geluid van de motor was echter zo oorverdovend dat ik hem niet kon horen. Kennelijk

communiceerde hij met iemand in zijn radioheadset. Hij taxiede van de kade weg, maakte snelheid en steeg op.

Ik had er altijd van gebaald dat ik niet kon slapen in een vliegtuig, en was jaloers op mensen die meteen na het opstijgen als een blok in slaap vielen om weer wakker te worden als de wielen de landingsbaan raakten. Ik probeerde wat te soezen maar vanwege het zonlicht, dat door de raampjes naar binnen scheen, en mijn verstoorde bioritme lukte me dat niet. Toen ik mijn ogen opende, zag ik dat T.J. me zat aan te staren. Snel wendde hij zijn blik af waarop ik een blos op mijn wangen voelde. Het was duidelijk dat we ons allebei nog niet op ons gemak voelden.

T.J. schoof zijn rugzak achter zijn hoofd en viel een paar minuten later in slaap.

Rusteloos gespte ik mijn gordel los en liep naar Mick om te vragen hoe lang het zou duren voordat we zouden landen.

‘Over een uur ongeveer, denk ik.’ Hij gebaarde naar de lege stoel naast hem. ‘Je mag hier wel zitten, hoor.’

Dat deed ik en toen ik de veiligheidsgordel had vastgemaakt, schermde ik mijn ogen af tegen het felle zonlicht. Het uitzicht was adembenemend. Boven me strekte zich een kobaltblauwe, wolkeloze hemel uit. Beneden me kolkte de Indische Oceaan, een zee van mintgroen en turkoois.

Mick wreef met zijn vuist over zijn borst en pakte vervolgens een strip met pillen. Hij stak er een in zijn mond. ‘Maagzuur. Dat krijg je ervan als je cheeseburgers eet. Maar ja, die zijn nu eenmaal veel lekkerder dan een salade.’ Hij lachte, en ik knikte instemmend.

‘Vertel eens, waar komen jullie eigenlijk vandaan?’

‘Chicago.’

‘Wat doe je daar?’ Hij stopte nog een maagzuurremmer in zijn mond.

‘Ik geef Engels aan een middelbare school.’

‘Aha, dus je hebt de hele zomer vrij?’

‘Nou, eigenlijk niet. Ik geef in de zomer vaak bijles.’ Ik maakte een gebaar naar T.J. ‘Zijn ouders hebben me ingehuurd om hem bij te spijkeren. Hij heeft de ziekte van Hodgkin gehad en veel gemist op school.’

‘Je leek me al veel te jong om zijn moeder te zijn.’

Ik glimlachte. ‘Zijn ouders en zus zijn er een paar dagen geleden al naartoe gevlogen.’

Ik had niet tegelijk met de Callahans kunnen reizen, omdat de zomervakantie op de openbare school waar ik les gaf een paar dagen later begon dan op de privéschool waar T.J. op zat. Toen T.J. daar lucht van had gekregen, had hij zijn ouders weten over te halen om hem het weekend in Chicago te laten blijven en met mij naar de Malediven te vliegen. Jane Callahan had me gebeld om te vragen of ik daar bezwaar tegen had.

‘Zijn vriend Ben geeft een feest dat T.J. niet graag wil missen. Vind je het echt niet erg?’ vroeg ze.

‘Helemaal niet,’ zei ik. ‘Het is juist een mooie gelegenheid om elkaar beter te leren kennen.’

Ik had T.J. slechts één keer ontmoet toen ik bij zijn ouders op sollicitatiegesprek was. Ik verwachtte dat het wel even zou duren voordat hij zich op zijn gemak zou voelen bij mij. Ik was niet anders gewend met nieuwe leerlingen, vooral met jongens.

‘Hoe lang blijf je?’ onderbrak Mick mijn gedachten.

‘De hele zomer. Ze hebben een huis gehuurd op het eiland.’

‘Dus hij is nu weer in orde?’

‘Ja. Volgens zijn ouders is hij behoorlijk ziek geweest, maar nu is hij al een paar maanden in remissie.’

‘Geen verkeerde plek voor een vakantiebaantje.’

Ik grijnsde. ‘Ja, iets heel anders dan de bibliotheek.’

Even zaten we zwijgend naast elkaar. ‘Liggen er hier beneden echt twaalfhonderd eilandjes?’ vroeg ik. Ik had er nog maar drie of vier geteld, die als reusachtige puzzelstukken over het water verspreid lagen. ‘Mick?’ zei ik, toen ik geen antwoord kreeg.

‘Wat? O, ja. Ongeveer tweehonderd zijn er bewoond, maar daar zou wel eens verandering in kunnen komen gezien de ontwikkelingen van de laatste tijd. Elke maand wordt er wel een nieuw hotel of resort geopend.’ Hij grinnikte. ‘Iedereen wil een stukje van het paradijs.’

Weer wreef Mick over zijn borst. Hij haalde zijn linkerarm van de stuurknuppel af en strekte hem voor zich uit. Op zijn gezicht

lag een gepijnigde uitdrukking en zijn voorhoofd glom van het zweet.

‘Gaat ’t?’ vroeg ik.

‘Jawel, maar zo’n erge aanval heb ik nog nooit gehad.’ Hij stak nog twee pillen in zijn mond en verfrommelde de lege strip.

Inmiddels begon ik me toch wel zorgen te maken. ‘Zal ik iemand bellen? Als je me vertelt hoe de radio werkt, kan ik iemand waarschuwen.’

‘Dat hoeft niet. Zodra de pillen gaan werken, ben ik weer in orde.’ Hij haalde diep adem en glimlachte naar me. ‘Toch bedankt.’

Even leek hij inderdaad geen last meer te hebben, maar tien minuten later haalde hij zijn rechterhand van de knuppel en wreef over zijn linkerschouder. Het zweet gutste nu van zijn gezicht. Zijn ademhaling klonk oppervlakkig en hij schoof heen en weer in zijn stoel alsof hij geen gemakkelijke houding kon vinden. Mijn ongeruste gevoel sloeg om in pure paniek.

T.J. werd wakker. ‘Anna,’ zei hij, zo hard dat ik hem boven de motoren uit kon horen. ‘Zijn we er al bijna?’

Ik draaide me om, gespte me los en liep naar achter om naast T.J. te gaan zitten. Omdat ik niet wilde schreeuwen, trok ik hem naar me toe en zei: ‘Luister, volgens mij heeft Mick een hartaanval. Hij heeft pijn op zijn borst en ziet er hondsberoerd uit, maar zelf denkt hij dat het maagzuur is.’

‘Wat? Meen je dat?’

Ik knikte. ‘Mijn vader heeft vorig jaar een zwaar infarct overleefd, dus ik ken de symptomen. Volgens mij wil hij niet toegeven dat er iets mis is.’

‘En wij dan? Kan hij nog wel vliegen?’

‘Dat weet ik niet.’

T.J. en ik liepen naar de cockpit. Mick hield beide vuisten tegen zijn borst gedrukt en zijn ogen waren gesloten. Zijn koptelefoon stond scheef op zijn hoofd en zijn gezicht zag asgrauw.

Met een angstig voor gevoel ging ik op mijn hurken naast zijn stoel zitten. ‘Mick,’ zei ik dringend. ‘We moeten hulp inschakelen.’

Hij knikte. 'Ik zet eerst het toestel terug op het water en dan moet een van jullie contact zoeken met de verkeerstoren,' zei hij, zwaar hijgend. 'Doe alvast reddingsvesten aan. Ze liggen in de kast bij de deur. Ga dan op je stoel zitten en doe de gordels om.' Hij grimaste van de pijn. 'Nu!'

Mijn hart bonsde in mijn keel en de adrenaline gierde door mijn lijf. Snel gingen we op zoek naar de reddingsvesten.

'Waarom moeten we die aan, Anna? Het vliegtuig heeft toch drijvers?'

Omdat hij bang is dat hij ons niet op tijd op het water krijgt.

'Weet ik veel. Misschien is het een standaardprocedure. We landen midden op de oceaan.' Tussen een cilindervormige container waarop REDDINGSVLOT stond en enkele dekens vond ik de reddingsvesten. 'Hier,' zei ik terwijl ik er een aan T.J. gaf. We trokken ze aan, gingen zitten en gespten onze gordels vast. Mijn handen trilden zo erg dat het even duurde voordat ik de gordel vastkreeg.

'Als hij bewusteloos raakt, ga ik hem direct reanimeren. Jij moet dan proberen contact te zoeken via de radio. Oké?'

Hij knikte. Zijn ogen waren opengesperd. 'Dat gaat wel lukken.'

Ik klemde mijn handen om de leuning van de stoel en toen ik uit het raam keek, zag ik het kolkende water steeds dichterbij komen. Maar in plaats van langzamer gingen we ineens sneller om vervolgens een scherpe daling te maken. Ik keek voor me. Mick hing voorover boven de stuurknuppel, roerloos. Ik maakte mijn gordel los en haastte me door het gangpad naar de cockpit.

'Anna!' schreeuwde T.J., die me vergeefs bij mijn t-shirt probeerde vast te grijpen.

Nog voor ik de cockpit had bereikt, lag Mick achterover in zijn stoel. Zijn hand lag nog op de stuurknuppel. Een enorme spierkramp schoot door zijn borst. De neus van het toestel maakte een scherpe beweging naar voren, waarna we met de staart in het water terechtwamen en heftig heen en weer bewogen op de golven. Toen een vleugelpunt het water raakte, maakte het toestel een ongecontroleerde radslag.

Ik schrok me wezenloos. Het leek of ik aan mijn enkels omvergetrokken werd. Het geluid van brekend glas was oorverdovend. Ik had het gevoel alsof ik werd gelanceerd en toen het toestel in tweeën brak voelde ik een snijdende pijn.

Ik ging kopje-onder. Het zoute water liep in mijn mond. Even was ik compleet gedesoriënteerd, maar dankzij de drijfkracht van het reddingsvest kwam ik langzaam boven. Zodra mijn hoofd het wateroppervlak bereikte, begon ik onbedaarlijk te hoesten.

T.J.! O god, waar is T.J.?

Ik zag hem voor me, gevangen in zijn stoel, niet in staat zijn gordel los te maken. Tegen de zon in kijkend tuurde ik koortsachtig over het water en schreeuwde zijn naam. Toen ik er zeker van was dat hij verdronken moest zijn, zag ik hem plotseling hoestend en proestend boven water komen.

Ik zwom naar hem toe. Mijn hoofd bonsde zo hard dat ik bang was dat het zou ontploffen. Ik proefde bloed in mijn mond. Toen ik bij T.J. was, greep ik zijn hand. Ik wilde hem zeggen hoe blij ik was dat hij het had gered, maar meer dan wat gebrabbel kwam er niet uit. Telkens trok er een dikke nevel op in mijn hoofd.

T.J. schreeuwde dat ik wakker moest blijven. Ik herinner me de hoge golven en dat mijn mond telkens vol water liep en toen was er niets meer.